

Fra kommunekontor til rådhus.

Ved udgangen af 2006 ophørte Ramsø som bekendt som selvstændig kommune og blev i stedet en del af NY Roskilde kommune. En følge af dette blev, at Ramsø rådhus blev rømmet og formentlig inden længe bliver sat til salg. Det er derfor nærliggende i den forbindelse at kigge på bygningernes historie, da der siden 1934 har været kommunal administration på samme adresse i Gl. Viby

Mange ramsøborgere ved dog ikke, at kernen i kommunens administrationsbygning, som vi hidtil har kendt den, er den nedlagte Gl. Viby skole. På dette sted i skyggen af Vibygård har der nemlig i mange generationer ligget en kommuneskole, hvor børnene fra Viby, Gl. Viby, Vester-og Kirke Syv samt Øster Syv og Syv Holme havde deres skolegang, indtil Peder Syv skolen i Viby blev taget i brug i 1964.

De ældste skolebygninger er dog for længst revet ned for i 1914 at blive afløst af en helt nybygget skole i røde mursten. I denne skolebygning, der efter en væsentlig udvidelse i 1939-40 tillige rummede 3 lærerboliger, var der på 1. salen i nordfløjen indrettet et mødelokale til sognerådet i den daværende Gadstrup-Syv kommune samt et lokale til den kommunale administration, og det er om dette første egentlige kommunekontor denne beretning fortrinsvis handler.

Viby skole som den så ud efter om-og tilbygningen 1939-40.

Kontorets start.

Da man i Gadstrup-Syv kommune i 1934 besluttede at oprette et egentlig kommune-kontor, ansatte man samtidig en kommunesekretær, der få år efter fik hjælp. af en elev. En sådan bemanning var ikke almindelig i ret mange landkommuner fx klarede man sig i mange af

nabokommunerne på den måde, at sognerådsformanden eller en anden af sognerådsmedlemmerne passede kommunekassen samt klarede de løbende sager mod et mindre vederlag.

Med fornævnte 2 ansatte havde man i Gadstrup-Syv et godt greb om den kommunale administration, men man havde i årene under og efter 2. Verdenskrig nok at se til med øgede arbejdsopgaver omkring folkeregistrering bla. med udstedelse af legitimationskort, administration af rationeringsmærker, tildeling af hjælp af forsk. art m.m. Selv om alt tilsyneladende var i gode hænder, måtte sognerådet dog i 1946 konstatere, at en nylig fratrådt kommunesekretær havde bedraget kommunen for et betragteligt beløb, hvilket ikke var nogen særlig rar konstatering.

Dette fik imidlertid ingen indflydelse på kommunkontorets arbejdsopgaver, der fra 1946 lå i en fast hånd hos den nyansatte kommunesekretær J.P. Friis Andersen, der som en respekteret og solid leder gjorde hele udviklingen med fra sogneråd til storkommune, indtil han fratrådte i 1974. På dette tidspunkt havde han titel af administrationschef og ledede en forvaltning med 25-30 ansatte.

Sogneråd og kontorpersonale omkr. 1950. Siddende midtfor m/briller kommunesekretær J.P. Friis Andersen. Tv. Sognerådsformand Holger Hansen. Stående yderst th. kommunekasserer Britta Carlsen samt kommuneass. Arnold Petersen.

Forvaltningen vokser.

Tiden efter 2. Verdenskrig øgede lige så stille kravene til den kommunale forvaltning, og antallet af ansatte steg, ligesom en egentlig opdeling i arbejdsområder og kompetencer blev nødvendig. Som kommunekasserer var i mange år ansat Britta Carlsen, Viby, og da hun døde, blev hun afløst af Laurs Sørensen, Gadstrup. Han var startet som elev i kommunen og fik senere titel af kommune-bogholder. Det var også ham, der førte kommunens folkeregister, indtil denne opgave blev overtaget af Karen Rikhof, der har bestridt dette hverv indtil for få år siden. I 1961 ansattes endnu en elev, nemlig Erland Witting, Viby. Han fik ret hurtigt tildelt tunge arbejdsopgaver og blev i 1970 udnævnt til den nye Ramsø kommunes første soci-alsinspektør.

Da byudviklingen, fortrinsvis i Vibyområdet, tog fart i slutningen af 1950'erne, opstod der ret snart behov for en fagkyndig person til det tekniske område, og i 1961 ansattes en kommuneingeniør. Hans navn var Anton Hansen, og han blev ansat i et kommunefællesskab mellem Ørsted-Dåstrup, Ejby-Nørre Dalby og Gadstrup-Syv kommuner. Da der ikke var plads til ham på kommunkontoret, fik han kontor i den nedlagte Tekniske skole, Vestergade 9, Viby. Han blev nogle år efter afløst af A. Thorborg Sørensen, Viby, samtidig med, at fællesskabet mellem de 3 førnævnte kommuner ophørte. Da Gl. Viby skole blev nedlagt ved Peder Syv skolens ibrugtagning i 1964, fik man efter en ombygning efterhånden plads til at samle hele den kommunale administration på en adresse, og dette medførte, at teknisk forvaltning i slutningen af 60'erne flyttede fra Vestergade til Gl. Viby.

Da kommunesammenlægningerne kom i henholdsvis 1966 og 1970, afdelingsopdelte man kommunkontoret med en skatteforvaltning ledet af den tidligere kommunesekretær i Snoldelev-Hastrup kommune, Erik Larsen, en kultur-skoleforvaltning ledet af O.B. Stagsted og en sekretariats-forvaltning ledet af den tidligere kommunesekretær i Ørsted-Dåstrup kommune, Ernst Idorn. Derudover oprettedes en egentlig socialforvaltning, der som tidligere nævnt fik Erland Witting som leder.

Den ydmyge indgang til kommunkontoret på skolens nordside. Bag de 3 store vinduer på 1. sal lå sognerådets mødelokale og til venstre herfor kommunkontoret med vinduer i gavlen mod øst.

Årets gang på et kommunkontor.

De første mange år foregik det daglige arbejde på kommunkontoret stort set uden mekaniske hjælpemidler bortset fra en skrivemaskine. Arbejdsfunktionerne var heller ikke særlig uddelegerede, man hjalp hinanden og klarede det, der skulle klares.

Der var selvfølgelig mange rutiner og årligt tilbagevendende sager, der skulle ekspederes. En stor sag var den årlige skatteligning, der foregik over flere dage, hvor også sognerådet var inddraget. Derefter fulgte det årlige "torskegilde", hvor embedsmænd og ligningskommission var til stede. Endelig skulle der udsendes skattekort, der angav, hvor meget man skulle betale i skat, og hvornår de 4 årlige rater forfaldt.

På kommunekontoret havde man en fast daglig åbningstid, der lå om formiddagen. Det var fx ikke ualmindeligt, at man selv mødte op for at betale sin skat frem for at bruge giroindbetaling.

Hvis man var berettiget til at modtage en eller anden form for hjælp, kunne denne normalt kun udbetales ved personligt fremmøde. Det var ligeledes på kommunekontoret, at valglister og vurderingsoversigter af al fast ejendom i kommunen var fremlagt. Mest interesse var der dog nok omkring skattebøgerne, når de om foråret lå til gennemsyn. De viste nemlig, hvad hver enkelt skatteyder var blevet pålignet i skat, og det kunne godt give anledning til kommentarer af forsk. art.

I perioder gav børneværnsager meget arbejde. Disse omtålelige sager blev behandlet i et samarbejde mellem kommunes børneværn og embedsmænd fra forvaltningen. Jeg har fået oplyst, at der et år var ikke mindre end 24 sager, så enhver kan forstå, at skulle de løses til "barnets tarv", kunne det være en meget tidskrævende affære.

Da den nye socialreform - kendt under navnet bistandsloven kom i begyndelsen 1970'erne, fik mange af disse sager en anden karakter og krævede en bredere indsigt, og på den daværende socialudvalgsformand Grete Stephensens foranledning blev det vedtaget, at ansætte en socialrådgiver i kommunen, og siden er denne forvaltningsgren som bekendt vokset betragteligt.

En anden gren af socialforvaltningens område var hjemmesygepleje og husmoderafløsere / hjemmehjælp. Her huskes navne som frk. Arvesen, Viby, der i mange år var hjemmesygeplejerske i den ende af kommunen samt Olga Jørgensen og Ebba Seier Hansen, der fungerede som hjemmehjælpere i henholdsvis Viby-området og Gadstrup-området.

Udgivet af Ramsø Lokalhistoriske Forening marts 2007.

Foto: Ramsø Lokalhistoriske arkiv

Tekst: Leif Bo Poulsen

Redigering: Ole Vestergaard

Tak til: Erland Witting, Henry Berg olsen, Lisbeth Packroff og O.B.Stagsted.